

Lyyli Aalto: Pitäjänmäen Työklinikan lehdistövastaanotolla  
14.5.1970

Arvoisat julkisen sanan edustajat - hyvät työmme ystävät

Samalla kun lausun Teidät kaikki sydämellisesti tervetulleiksi tutustumiskäynnille vaatimattomaan, mutta silti ainutlaatuiseen työkliniikkaan, ilmoitan, että Epilepsialiitto, joka tässä pitää ensimmäistä "lehdistökonferenssiaan" on kuin munasta äskettäin kuoriutunut kananpoika, tietämätön ja hämmästynyt, mutta varma päämäärästään kasvaa nopeasti yhteiskuntaa hyödyttäväksi munivaksi kanaksi. Siinäkin suhteessa voimme verrata itseämme munivaan kanaan, että mekin tarvitsisimme pesän ja valtion tukea selvitäksemme eteenpäin.

Sanon senkin, että jouduin tämän liiton puheenjohtajaksi vain siitä syystä, että satuin paikalle juuri kun neurologian professori Erkki Kivalo tuskaili, että kyllä he lääkärit tekisivät lääkinnällistä, kuntoutus- ja tutkimustyötä epilepsiaa sairastavien hyväksi, mutta he tarvitsisivat työhön mukaan myöskin hallintoihmisiä, joilla on yhteydet Raha-automaattiyhdistykseen, valtiovaltaan ja kuntiin. Ja samalla hän katsoi minuun niin kau niin vetoavasti, että minun oli pakko sanoa, että jos Te tarkoittatte, että minustakin olisi jotain apua, niin olen valmis tekemään sen, mitä voin. Olen nimittäin myöskin käytännössä nähnyt järkyttäviä epilepsiakohtauksia rakkaalla enollani, jolle 67-vuotiaana syöpä levisi aivoihin ja lopuksi aiheutti parin vuoden ajan kovia kohtauksia.

Meillä Suomessa on voimassa vielä sellainenkin laki kuin "Laki kaatumatautisten hoitolaitosten valtionavusta". Yritämme hävittää käytännöstä sanan kaatumatautinen ja sen vuoksi Eduskunnan kansliaan on jätetty lakialoite "Epilepsiaa sairastavien tutkimus- ja hoitolaitosten valtionavusta", jonka lain yhteydessä on esitetty kumottavaksi kaatumatautisten hoitolaitosten valtionavusta annettu laki. Erilaisia aivoperäisiä kohtauksia saavia henkilöitä haluamme nimittää epilepsiaa sairastaviksi, emmekä enää myönnä sellaista tautia kuin kaatumatauti olevankaan, koska nämä kohtaukset yksinään eivät ole mikään tauti, vaan seurausta

jostakin muusta, esim. syövästä aivoissa tai aivojen vammautumisesta työ- tai liikennetapaturmissa. Professori Erkki Kivalo väittää, että rasittamalla määrättyä aivon lohkoa hän voi aiheuttaa epilepsia-kohtauksen kelle tahansa. Tällaisia kohtauksia silloin tällöin saavia ihmisiä lasketaan maassamme olevan vähintään 25.000 henkeä ja vuosittain tulee erilaisissa liikenne- ja työtapaturmissa noin 3.000 lisää. Tähän saakka näiden ihmisten kohtalo on ollut kova ja armoton. Sairauskohtauksen saaminen on merkinnyt monelle työpaikan menetystä. Sen vuoksi ymmärtää, että ihmiset, jotka suinkin voivat, salaavat nämä kohtaukset, <sup>vielä</sup> ~~Varsinkin~~ nykyisin, <sup>kin</sup> jolloin erilaisilla hoitomenetelmillä suurin osa tällaisista vammautuneistakin henkilöistä voidaan hoitaa joko kokonaan terveiksi tai vain harvoin kohtauksia saaviksi. Hyvin monille vammautuneille tällaiset harvoin esiintyvät kohtaukset merkitsevät kuitenkin, että olisi löydettävä uusi, sopivampi ammatti. Tähän saakka ei kuitenkaan koko maassamme ole ollut ainuttakaan laitosta, jossa olisi testattu tällaisten vammautuneiden henkilöiden sopivaisuutta erilaisiin ammatteihin. Eräisiin invaliidien ammattioppilaitoksiin kyllä jo otetaan epilepsiaakin sairastavia potilaita, jos heidät on ensin testattu sopiviksi koulutettavalle alalle.

Eräiden yksityisten lääkäreiden toimesta perustettiin muutama vuosi sitten maahamme Helsingin Epilepsia yhdistys, joka sai vuokratuksi tämän vanhan kirkon ja hankituksi siihen velaksi kaikki ne instrumentit, jotka tulette täällä näkemään ja näin päästiin aloittamaan epilepsiapotilaiden kuntoutustestaus. Siitä on jo esitettävissä monia hyviä saavutuksia, vaikka laitos on vielä näin puutteellinen, sängyn ja työn välimuoto tai sanoisinko koulun ja työn väliaste. Laitos toimii edelleen suurissa taloudellisissa vaikeuksissa ja joka hetki on jokin instrumenteista ulosoton uhan alaisena. Bankettitanssiaisilla ja helsinkiläisten kodeissa pidettävien hyväntekeväisyysjuhlien varassa hoidetaan vielä Suomessa vuonna 1970 epilepsiaa sairastavia ihmisiä. Sitä täytyy pitää valtion huoltotoiminnan häpeäpilkkuna. Vaivoin tälle laitokselle saatiin viime- ja tänä vuonna Raha-automaattiyhdistykseltä pieni avustus, joka oli noin viidesosa tarpeesta.

Olemme rohjenneet vaivata Teitä tänne sitä varten, että Te

hallussanne olevalla "kolmannella valtiomahdilla" haluaisitte auttaa meitä pyrkimyksissämme työskennellä näitten vaikeita sairaskohtauksia saavien ihmisten hyväksi. Tanskaan saakka on meidän lääkäreitämme kutsuttu luennoimaan tästä ainutlaatuisesta kokeilusta, joka lisäksi tuntuu onnistuvan.

Mutta koska Helsingin Epilepsiayhdistys ei voi tehdä palkatta työtään koko maan hyväksi, kun sillä on tarpeeksi työtä helsinkiläisissäkin, perustettiin viime syksynä koko maata varten Epilepsialiitto, josta pitäisi tulla kaikkien maassamme toimivien Epilepsiayhdistysten katto-organisaatio, jonkunlainen informaatio- ja apukeskus. Suuri haaveemme, josta toivottavasti pian tulee totta, on saada tänne Helsingin Yliopistollisen Keskussairaalan läheisyyteen kehätien varteen, joko Helsingin kaupungin, Espoon tai Helsingin maalaiskunnan alueelle suuri hermostoperäisiä kohtauksia sairastavien kuntoutuslaitos, johon voitaisiin ottaa potilaita kautta maan. - Olemme kiitollisia kirkollekin, joka vihdoinkin on ryhtynyt työskentelemään käytännön laupeudentyössä myöntämällä tämän vuoden yhteisvastuukeräyksensä tuoton Epilepsialiitolle. Vielä emme ole saaneet yhtään rahaa, mutta sen toivossa olemme kuitenkin rohkeasti lähteneet liikkeelle. Ensimmäiseksi tavoitteeksemme otimme sellaisen yhteisen pikkumerkin aikaansaamisen kohtauksia sairastaville, josta tajuttoman ihmisen löytäjät tietävät, että on kyseessä epilepsia-kohtaus ja menettelisivät sen mukaisesti. Tämän pikku merkin tunnetuksi tekeminen samoin kuin asiallisen informaation antaminen epilepsiasta on ollut tämän tilaisuutemme tarkoitus. Merkin tulee teille esittelemään professori Kivalo.

Lääkäreitä tavallisesti syytetään ahneudesta, mutta minun täytyy todeta, että on siinä ammattikunnassa jalojakin ihmisiä, jotka työskentelevät palkattakin auttaakseen kärsiviä lähimmäisiään. Tämän työklinikan lääkärit eivät saa klinikkatyöstään palkkaa ja sen vuoksi katson voivani tässäkin yhteydessä kiittää erikoisesti heitä sekä Suomen Lääkäriliittoa, joka on avustanut meitä tämän informaation järjestämisessä. Näillä sanoilla avaan tämän tilaisuuden ja toivon, että saatte myönteisen kuvan pyrkimyksistämme.